

Uiclevik

La To oppurkonna hääterandja

Väljaandja: Tall. linna II. tütarl. gümnr.: „Kultuuriring“.
Toimkond: E. Sommer, L. Helberg, S. Hussar, L. Semelsson.
Aadress: Jaani tn. №13. Tallinna.

ANNO 1933

2AASTAKÄIK.

N° 3 MÄRTS.

Uus püüd.

Uus aasta on tulnud, ja jällegi sind haarab
uus lootus.

Uus aasta on tulnud, ja jällegi algab
õnne ootus.

Et nurjunud on mõni parim püüd,

Ja suhu jäanud kurbushüüd —

Ei olnud ju sellis vanaaastai süüd!

Elu risu on ju lootus ja võitlus

Ja kui tahad jääda reis õitjaks,

Süis looda ja püüa, a võida! —Eho—

"Videvik" oli esimesi pioneeri Tallinna keskkoolide kirjanduspeegel. Enne teda ilmus silmapaistvamaist ajakirjast Gustav Adolfi gümna. ajakiri "80s", milline nüüd on ümber moondunud ajaleheks "Hoit". Mineval aastal hakkas ka Poegl. Komm. gümna. väljastama oma ajakirja "Poiste Häääl", milline olles alul E. Kl. häälekandja, on muutunud nüüd kogu kooli kirjanduspeegliks. Veel on suutnud ajakirja väljastamisele asuda Kaarli gümna., millisest seri on ilmunud juba "Välming" N:2.

Kahe viimase ajakirjaga on meil olemas lähem kontakt, vahetame ajakirju j.n.e. Ent ei piisa üksi häälekandjate vahetamisest, on tähtis ka kaastöö teistest koolist. Kaarli ja Komm. gümna. ei tehta asi kaastöö suhtes raskest, kuna seal on iga numbri jaoks üleproduktatsioon, mis meil aga tundmata nähe. Kui me aga saame teistelt kaastööd, peame seda millegagi enda poollt tasuma, sellepärast kso! kso! enam indu, töotahet, rõõmu ja energiat!

On ju kuuluis naiseikkuse tähtsamaid jooni - tagasihoidlikkus, häbelikkus, ent ta on plussiks vaid siis, kui ta on mõdukas; meil aga armastatakse hülata oma tagasihoidlikkusega. Si tule küünalt hoida vana all, tuleb katsetada, resultaat saavutada, sest soodsa juhu väljenduda annab momentidil "videvik". Alake "videvikuga" siis vaid võib tulevik tulla midagi rohkem!

Mis puhtub eelmises numbris ilmunud artiklisse "Veidi polemikat", siis Gustav Adolfi gümna. ajaleht "Hoit" on reageerinud sellele artikliga: "Videvik polemiseerib" (Hoit N:45) Toimetus ütleb, et artikkel oleval olnud "ratsa" tellitud ("Hoidu" tõnastus) Nutifelt, anonüümid hiljem asendatud autorite kodanikkude nimedega, mis oleval aga äpardunud (selline tehing äpardub alati, sest nii ei toimita).

Seisaks õiendatakse valearvamust "Hoidu" suhtes, mis polevat ajakiri vaid ajaleht, mis annab esijoonel informatsiooni ja pole kompetentne keelkõnitsimises. Selle väite tõttu muudugi võtame tagasi oma keelevigadesse puutuvad laused, sest kui keegi toimib ebateadlikult, on pead andestatavad. Artiklile "videovirus" heidetakse ette isikulist tooni, ent lubatagu öelda: kui "hoit" oma "ratsa" kirjutatud artiklis oleks säilitanud erapooletu solidaarse tooni, oleks ta võinud seda loota ka "videoviruse" julgeme loota, et ka "Hoidu" lugejaskonda ei huvitaks. Vabav märkused talle tundmatute inimeste kohta - nagu "Hoidu" toimetuse tundis kaasa meie lugejaskonnale mainitud artikli suhtu. Hoidu siin ta ei ole: artikli taga ei seisnud mitte üksik inim, isegi mitte ajakirja toimetuse - vaid tas väljendus kogu kodu kirjandushuviliste pahameel. Toimetuse peagi loobuma mõttest, nagu oleksime mainitud artikliga ootunud sõnolemist poistega - see oli vaid valearvamuste õiendamine, mis oli välja kutsutud "hoit" poolt. Seega loeme juhtunu likvideerituna.

-Toimetuse

Ükskord.

Hord torm, hord tuisk,
Süs jälle päikerepaiste.

Hord lumesadu -

Täheikas öö.

Hord tuule helbeid

Valges lumekangas,

Hord kurbi hoigeid

Sühtjas looduses.

Mü loodussäädus

Hõikumatult samuti.

Hord ehib, sääal

Ta jälle hävitab.

Hord, ükskord inimest

Soo sõna haarab.

Ta peatub, ehmutab,

Mullaks variseb...

Mäletame manalasse
varisenud, kasvatajat -
pedagoogi pr. Veera
Mesipau d.

14. II 33. or.

Sí tiõõ terra levís!

XIV a. Videviku Akadeemiast.

13. veeb. 1933 a. läbis mu teadustempel 14. kilomeetri-
posti aastate otsustus voolus. Sel puhul poleks kuvi-
tuuta teha ülevaade kooli ajalool.

Prake saksa okupatsioonil tekkis tarve veel ühe
tüt. gümnn. järel, kuna I. gümnn. ei suutnud vastu
võtta kõiki soovijaid. Selleks asutati II. tüt. gümnn.,
mis alul töötas I. gümnn. ruumides pr. Förwardt-Fell-
manni juhatusel. Koolile pandi alus 13. veeb. 1919 a.,
õppetöö algas 20. veeb. 1919 a., 3222. õpilasega. 8 sime-
sest aastast alates kasvab õppurite arv pidevalt (a. 1922
on 515 õpilast), kuni a. 1921, kevadel väljub I. lend
- 38 õpilast suur. õpetajaid oli aga I. gümnn. ühtine.
baadeldes tolleaegset raarikkust, on pedagoogid peale
pr. Hevendi, kes veel praegu meil töötab, kõik voo-
rad: pr. Zelinsky, pr. Chevalier, ma. Oras, j. n. e.
20. apr. 1919 a. and ametisu kooli inspektsioonina
pr. Pedusaar, sama aasta sügisel aga jätkab
ta oma tööd juba direktorina.

Gümnn. avati 8 klassiga: I ettevalmistusklass
ja 5 gümnn. klassi, millest ühtal oli paralleelklass.
Kool rajati kurn. gümnaasiumina, kus võisid olla
kurn.-, kunsti- ja majapidamisharu. Haridusmine-
algab III klassis, kus põhitunnina III a on kurn.-
III b kunsti- ja III c majapidamisharu. Kunstiharui
ei töota soovijate puudusel a. 1929, nii et nüüd
on majapidamisklassid III b. Kuni a. 1920 vaba-
nevad kurn. gümnn. ruumid seminari lahkumisi-
sel, and II. tüt. gümnn. süia.

Alul oli eimeseks vöörkeeliks vene keel, ju-
ba 1921 a. on sellers saksa keel, 1923 a. inglise
keel, praegu aga jällegi saksa keel. Gümnn. omab
saksa-, vene-, inglise- ja eestikeelset raamatukogu.
Neist on eestikeelne bibliotek privilegieritud si-
kundis, omades raamatukogas ka vöörtulizere
kuurijandust ("Ollon", "Looming"); lugemislaua
hisseseadmisel on aga puudunud seni kohand
ruumid. Teeneid eestikeelset raamatukogu loojana
omab prof. Saarete. Alates a. 1921. omavad ka
õpetajad eri raamatukogu. Heites pilgu pikale

Hsu! Johanna kaagiküll.

Suurkuju — mitte suurkuju, vaid suur kuju. Hui Johanna pööras kelle tunni ajal enese algatusele peab „Naabariin'ile pikki monolooge, iga-takes mitte a'la „Die Jungfrau von Orleans“, vaid arutleb päevaküsimusi — siis väljendub pr. l. d.: „Kaagiküll, können Sie wirklich nicht ihren Mund halten . . . ?“

Vähes indiviidi, kel kael ja põik rinni seotud ja teatevihk näpus, on see kindlasti Johanna oma maises olemises, mil line tal äsja jälle on olnud kerkitavalt reho, ja mille pärast peab sünduma raskesti teise, õpetajate tupp, või roquni peab jalge alla võtma „Eanossa teenonna dire katiniki“

Käinud aastal figureeris klassis tüo — Duleinsa, Ritter ja Rosinante (alias Johanna), kuid tänu Duleinsale, tookordsele luea sprinklerile on Johanna tänava sest tütlit vabariinud, kuna Duleinsa murdis Ritterile truudust ja abiellus päris ritteriga, kes . . . ei ratsuta peatusel . . . vaid kannab punasid . . . se ja rõlisedaid kannu . . .

JH.

Helide rapsoodia.

Helivolud loovad hingese meloodia.

Mis on kord hõiskav, kord nukkev.

Helid loovad hingese meie mässava,

Mille laineid surve on tappav.

Pisaraid kui helmeid loob kellitlev viis.

Sädelevat rõõmusulda juubeldav huum.

Sümpaant motüüvust rajastub linahüis.

Mässavaid akordidel hõljud laineid mäel.

Õrnutev triller kui õõfikulaul.

Lüdamis rahude palmik, nü vaik.

Hüirelt libisevais helides lindude trall,

Voogavais kõhinais metsaraiak.

Vilistav helide ring vüb tuultle tudele,

Hingesi kui riuks, tormitüks hüis.

Tuultle rütmis sõnad hoigvale hõälle merele,

Mueli vapustab hädiiselt suigutav viis....

Helid loovad hinge suldu õnnemaa

Kus soovide sinjäre päikesekullas

Helid loovad heitlult nõudva surmaagoonia

Mil pitsariks sümnne maapäälne võitlus.

Taeva, kui ra põrgu loob helide ring,

Kuhu tõllat lahutult janunev inimhing.

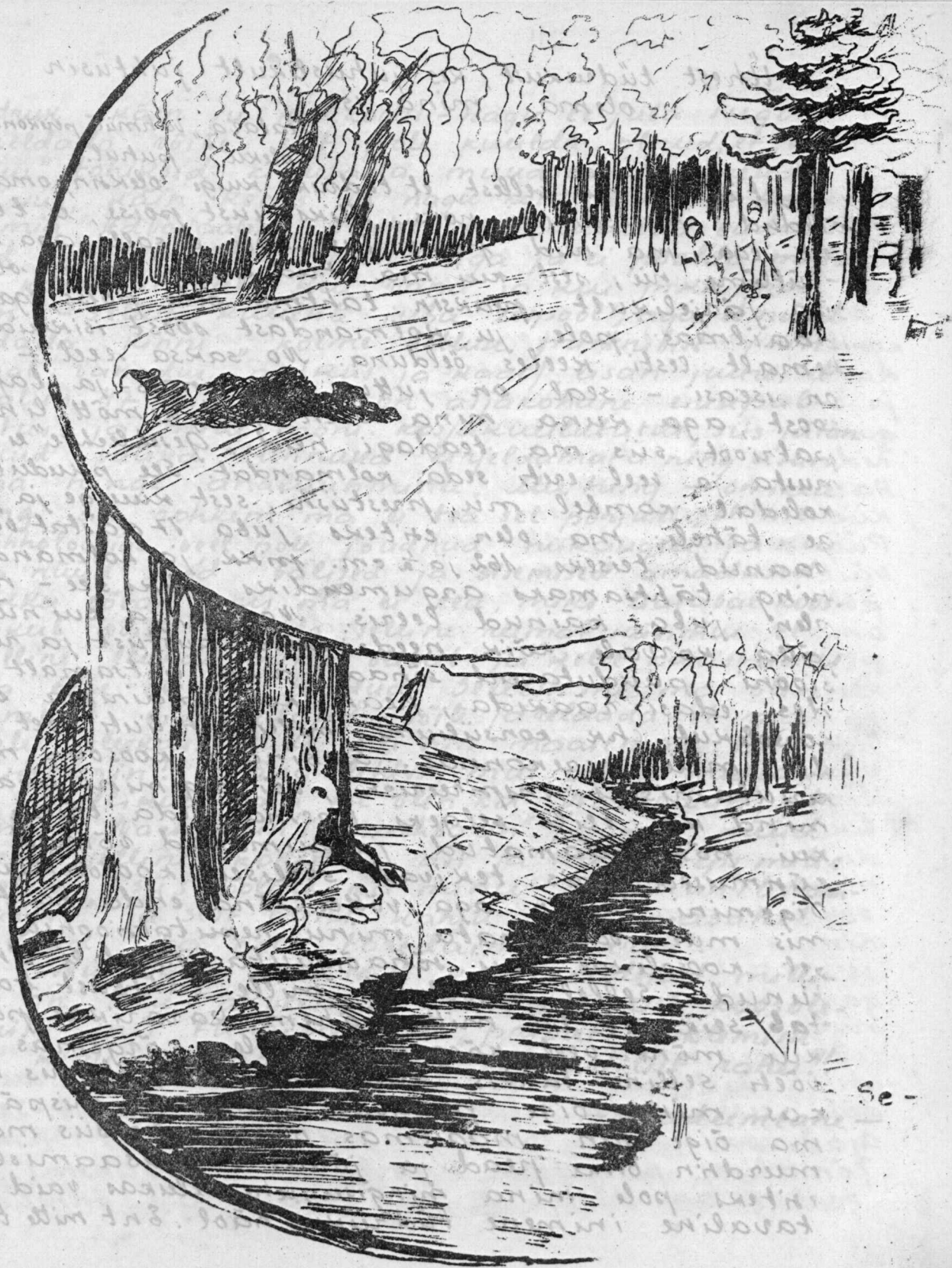
Taeva, kuhu liugleb hing õnnela,

Põrgu, kus valmit pünade lanada!

-S. V.-

Õiendis.

Õiendises numbris hümnile pühendatud artiklis on juhtunud eksitus, mida palume vabandada ja käesolevaga õiendada. Nimelt ei saanud me hümn. 13. veebr. 1933a mille 13 aastat vanaks, vaid 14.

Ühest tüdrukust, kes juhuslikult juhtusin
olema mina ise.

Teatava "vahmüli perekonnakoos-
oleku" puhul.

Min tüdruk, mis sellest, et tüdruk, kuigi oleksin, omavahel
õeldud, meelsamini poiss. Miks just poiss, ei tea,
sest ega ma neid poisse just eriti ei salli, aga noh
- ütlesin nii, sest kui ma tüdruk ei taha olla,
siis järjekult peaksin tahtma olla poiss, ega süin
maailmas pole ju kolmandast soost isikuid, vä-
hemalt Eesti keeles öelduna. No saksa keel - see
on iseasi - seal on juttu mees-, nais- ja lapses-
soost, aga kuna mina olen põhjusmõtteline
patrioot, siis ma teadagi neid "Geschlechter" ei tun-
nusta ja veel eriti seda kolmandat. See puudutaks
kollektal kombel mu prestiiži, sest kuulge ja pan-
ge tähele: ma olen eritaks juba 17 aastat vanaks
saanud, teisaks 162 ja ½ cm. pikk ja kolmandaks
ning tähtsamaks argumendiks oleks see - ma
olen juba käinud leeris. Nojah, ja kui nüüd
jätta kõrvale kõik needsinased austust ja respect-
siooni puudutavad sõnad, ning lihtsamalt öel-
des edasi rääkida, pean kohe mainima üht
koosolekut ehk konsüliumi, milline hiljuti aset lei-
dis meie perekonnas. Seesinane koosolek mind
ajutamiseks inspireeriski, või õigemini avatles
mind ka teile selgers tegema seda tööka, et
kui põhjendamatud ja rumalad võivad olla
kõnimused, mis tekivad selliseil koosolekudel!
Õigemini tahtsin aga võtta sõna enda kaitseks,
mis mul vaatamata minu reputatsioonile seal-
sel koosolekul kui sõnaõigusega inikul ei õnnest-
unud. Sellel koosolekul, mille tähtsust tooni-
tab seik, et ta mitte vähem kärevarikas polnud
kui mõni veel kõrgem koosolek kõrgemas kohas,
võeti selline tähtis kõnimus ülesse, et mis elu-
kas mina õige pidavat olema ja mispärast
ma õige süin maailmas olevat. No siis ma õige
murdhin oma pead ja jõudhin arusaamisels, et
eritaks pole mina mingisugune elukas vaid päris
tavaline inimene tüdruku näol. Õnt mitte tavaline

tüdruk - käin ju keskkoolis - nagu te juba isegi
jäeldada võite, sest pole kuulda olnud, et „bide-
vikus“ tohiksid kirjutada muudsorti inimesed.
Nüü siis, käin koolis ja nagu kõik „bideviku Aca-
demia Advokaatide Instituuti“ kuuluvad tüdru-
kud, olen moodsa ilmavaatega ja ei poolda mida-
gi konservatiivset. Hui vana ja kui pikk ma
olen - sellest kuulite juba espool, aga et nüüd
pidada kirri „kolme ühtluse printsiibist“ (sü-
kohal: vanadus, pikkus ja kaal), lisan juure, et
kaalun 47 kg. Et see on asjakohane enesepal-
jastus - ja mitte mõni kosjakuulutatutus, siis jätan
muud välised tunnused kirjeldamata ning annan
oma hinge analüüsimisele. See hing - on ikka
hing, s.t. rohkem ma ei tea sel põhjusel, et me
psühholoogias veel pole jõudnud rükkaugele. Ja kui
ma nüüd need välised ja sisemised omadused
kokku võtan, siis ma ei tea, miks teatabal koos-
olekul võis tekkida selline rumal küsimus, et
milline elukas mingi olevat ja kelle karistusse
ma õige olevat loodud. Sellest mis ma olen,
armsad bidevik'laud võite jäeldada, et ma
pole elukas. Miks ma siin maailmas siis
eksisteerin? Väga lihtis, mul on ju „Naachbarin“
- jäyelikult, ma ise olen ka „Naachbarin“, s.t.
oma „Naachbarin'i Naachbarin“ ja kui nüüd
oleks selline kohutav asi ja mind teips mitte
poleks, siis poleks ka minu „Naachbarin'il Naach-
barin'i“ ja sest oleks kahju, sest omavahel
oeldud, ta on tore-daim tüdruk.
Nüü siis, armsad kaasvõitlejad, milli-
ne on teie arvamus neistinatseist koosole-
kuist, mis tungivad te „privat oleklemisse“
ja kipuvad häirima te filosoofilist rahu?!

-Acadeemlane-

Mõtteid keeleuendusest.

Mag. Haviku ettekande pu-
hul Tallinnas: Keeleuendus teelahemel.

Keeleuendus - tänapäeva aruutsemaid probleeme, on leidnud tee igale poole; nii pole ka õppurkond jää-
nud külmaks pealtvaatajaks üha arenevas õitluses normeeritud- ja uendusliku keele vahel.

Maagu rõõkjäl, nü on ka süin tekkinud kaks era-
konda, kes teineteisega alalises opositsioonis: uen-
duslikku keelt taotlevad mag. Haviku järelkäijad
ja õigekesksuse sõnaraamatute tugenevad „keelitar-
gad“. On ju päevselge, et nende „makondade“ ju-
hid, Tartu ülikooli eestikeele lektor Veski ja mag.
Havik teineteisega sõbralikus läbikäimises ei saa
küidelda, reel vähem nende mõtteosalisel üksteisega.
Püüdes aga objektivseks kõvalseisjaks jääda, peab
väitma, et selline õitlus keelele igatahes kahuks
pole ja fart on asjaolu, et mag. Havik peab
oma keeleuenduses järelandmisi tegema, sest
pole sugugi liialdus, kui rõneldakse, et tema
keelt peab sõnaraamatu abil uurima, kuna tal
ei ole otse peadpöövitaraid uenduri, mida ta-
hab läbi vüa momentaanselt. Vaadeldes mag. Ha-
viku uendatud keelt, peab rentima, et süin ei
taotleta enam keeleparandust, mis meile vaja-
lik, vaid tegeletakse meile mittevajaliku elemen-
di siirtoomisega keelde. Teisalt peab aga ka
mainima, et normeeritud keele fikserijad
oma taqurkuses liiale ei lähers, sest sõälreis
ringes mitte ei parandata, vaid ka uendatakse
keelt, kuid nin peame ühes mag. Haviku-
ga ütlima, et seda tehakse tihti õaõnnestus-
nult.

Keeleuendus pole äsja üles tekkinud, uudne
idee, vaid taiga tegeleti juba a. 1912, mil uen-
dati eesti keelt laanudega soome keelest. Seit
ajast on meile omased kolm uendust: -i-mitm.
(õnnelikus poisel), i- superlatiiv (õnneliksem) ja
mitm. om. lõpp e, kus ennem olia (õnnelikka

poissa pro õnnelikke poissu). Kuid siis selgus kurb
tõde, et on mõisteid, kus meid ei abista isegi
soome keel ning hakati kaustama vahendit,
mida pole keinud üksi elav keel maakeral-
haki looma mõisteid kunstlikul teel. Siin tuleb
vahet teha kunstliku tübe ja tuletiku vahel,
sest näit. "teisik", olles uuenduslik sõna, on tulet-
tis, aga mitte kunstlik loomine. Mõte - luua
kunstlike väljendeid mõistele - oli küps a. 1914.
Mag. Tavik loob kunstlike sõnu, et kaotada
eesti keelst liitsõnad, mis enamasti germanismid;
kuid et eesti keel taotleb veel estetismi - siis
kaotada liitsõnad, mittegermanismid, kuna nad
peaaegu alati kõlavad ebapuhtaina, naivuseina,
kohmakaina. Osalt kaotati nad laenuolega soome
keelst, näit.: hajuma, saabutama, saabuma, loobu-
tama j.n.e., kuid nüüd tuleb mõisteid, mille
jooks mag. Tavik loonud sõnad, näit.: keho,
noim, mõrv, laup, ulm, laip, tõik, seis, süüme,
range (strung), malke (modest), süras (aufrechtig),
sulnis, vunduma, evima, taurima, embama,
mõrvama (umördern), nõrdima (entrüstet sein), see-
ma j.n.e.. Mag. Tavik ütleb, et süüditus, nagu
kunstlike sõnade loomisel tekkinud väljend
tihti olevat sarnane mõne võõrkeelse sama mõis-
te väljendiga, on aluse (näit. ingl. "erime" ja
"noim"). Kuid see olevat vaid juhuslik sarna-
sus, sest vastasel korral ei või me tarvitada
ka sõnu "muutuma" (lad. "mutare"), armastama
(lad. "amare") j.n.e.. Osa noist sõnust on ametli-
kult lubatud, osa mitte. Siin juurus puab tä-
helpanu juhtima mõningaile seigule; nimelt
ei tähenda sõna "noim" uuenduslikus keeles mitte
mõrtukatööd, nagu sellist tavaliselt elus armasta-
taku aru saada, vaid selleni on sõna "mõrv",
kuna "noim" tähendab lihtsalt keritööd; nii on
ka nõõpnoela vargus noim. Mis puutub sõnasse
"evima", siis on mag. Tavik ta loonud sõna
"omama" aumele, kuidas et omama on halb
sõna ja põhjendab seda näitiga: "Ja omab oma

maja", mis ei kõlavad hästi. Ha meil leiame, et see ei kõla, kuid üalgi ei omata teise maja, nii me riiski ei kõnele, ja viga võib sel sõnas sõnada vaid niin, et ta väga ühtub sõnaga "omandama".

Kui nende ridade kirjutaja viibis hra. magistri ettekanandel keeleuendusest, väitis viimane, et Eesti keeles peaks olema lubatud tarvitada rahvusvahelisi sõõrsõnu. Hltek hiljem ta aga kõneles nende kaotamisest, näit. olevat "konstantinima" halb sõna, paum olevat "rentinima", lõpuni ei tahtnud ta teatud "laenõne" üldse eesti keelst kaotada; näit.: "olevat" "piilet" suurem kui "pääle", samuti "püstitikkul" paum, kui "pütipääse" j.n.e, kuid misis need laenõnad paremad on, seda ta ei öelnud. Põhjab vaid pimeni uskuda sellese distadtooliku sõnna, kuna hra. mag. looditavasti keelt uendades soovib rahvale hääd.

Ta ütles, et ta oma Paul Bourget'i "Õpilase tõlkes" olevat tarvitanud kõigest (!) 50 sõõrsõna, kui ta aga sama raamatut veel kord tõlgiks, tarvitaris ta juba rohkem sõõrsõnu, sest nii kaua, kui talupoja saab aru eesti keelst, pole ta veel haritud keel! Hra. Kaurik väitis seda küll sarakilmil, täis aatelist vaimustust, lootes seda isendada ka lida muulavase noorte pere, ning kui ta mõrti-õsitlus keele eest suubis vahist suurem rida-qi nakatada, siis viimase lausega hävitas ta kõik. Lõpuni oleme me ju kõik talupojad, oleme isegi ütred oma talupoja keelile (mida praegu aga juba mõningais rahvakeses loetakse jalle häbimärgiks). Olen kindel, et minuga ka paljusid tein ei saanud aru, mida tahtis hra. mag. võrdlusega talupojast öelda. Nähtavasti ei arvestanud ta seda, et noored on veel optimistid, tugevad patrioodid täis rahvusliku aatituld ja uhkust oma keelile ja talupojale. Selle sõõristava tooni üle keeldus hiljem paljud noori diskreterivad. (Järgneb).

Muukšudes liikus ta sihitult piki inimtühye tä-
navaid, hahejas, narmendav udu rippumas ras-
kena ta teravail, tõmblevail õlanukel. Ja samm
oli kobas ja otiv liukudes masinlikult liiga-
seil tänavakivel. Mõtted aga eksisid hoopis
kusagil kaugel, välgas ängistavast, roomlevast
udust; kusagil, kus oli olnud nii palju valg-
gust ja nellerdavat laulu, kuid see oli olnud
vist kunagi väga ammu. Nüüd ta aga oli
rännanud tohutu hulga röömutuid päevi
agulitänavail ja sopaseil maanteil; oli
puhanud räpaseil hoovel, ning küritanud
mädanenud puutrepil, sinkjad, ahtakesed
käed surutud sügavale mantlitaskusse; oli
näinud enesel kaastundlikke pilke ja kehaka-
te väikekodanlaste põlastavat naeru, pilgu
peatudes teda katvail määrdinud hülkel
Sageli tundis ta habrast naisekätt surumas ene-
sele almusena pikku väikest rahomünti, millise
ta aga vastu ulatas mõnele näljaste silma-
dega kõhetule agulitüdrukakesele, kes suurese
avatuna ja suurte süütute lapsesilmadega oli
seiranud ta reisendavat armetust, ja pilk ikka
naelutatud määrdinud juos olevale tuhmu-
nud metallrahal, punastades langetas laad,
juba kujutelmades igides selle eest saadavat
suupoolist, kuna poolavali suust hakkas val-
guma sülg. Süis ta oli hülinud pikil som-
mel ümber tänavanurga, ning kadunud
mõne kriiksuva värava kaudu vöörasse taga-
hoosi, häbenedes oma tegu. Sääl ta oli koka-
nud nii palju räpast inetust, et soolased
pisarad maalind ta tolmusele näole pori-
seid vagusid ja ta kõhnad käed hakkasid
taas võibisema ärivitusust, kuna silmisse ilmus
vöörastav, metrik läige. Tugevasti kokkusu-
nutud sinakasvalged huuled hakkasid vormima

sidumatuid lausekatkeid, mis kähisevalt tulid kuul-
davale ja millest võis mõista vaid mõningaid mit-
temidagiütlevaid sõnu. Ent siis nagu mingist sisemi-
sest pingest ristuna ta nägu viurldus juhmiks löus-
taks. Nii ta istus kusagil sopases väravakorus
või toetus tulba najale, silmad kummaliselt elu-
tud ja klaasistunud. Vähesed möödunud tegid ta
ümber arglikke tüü, seivates teda küsival, poolhir-
menud pilgul.

Keegi ei teadnud, milliseid teid ta oli talla-
nud varem; nägiti vaid, et ta olla saabunud
süa ühel uniselt sumedal sügispäeval, mil täna-
vail lasus lumendavat pori ja riivuid leheräta-
laid. Keegi ei teadnud midagi ta mõranenud
elust, kuna ta jäi sõnatuult ulakate tänava-
poiste kiustirule pilkele ja hambutute töölisnais-
te rüjale kriiskamisele.

Väliselt lasus tal päevade tolm ja rügi, .
mis oli paatunud ta tuimunud nahale ja mi-
da ei kahandanud sügispäevade lõputud vii-
mavalangud ega viingur tuisk ja lumekereis.
Sisemiselt hingitses ta aga veel hädiselt, nagu
tilluke tahmunud lamp, millest lõppemas oli.
Kord oli temaski elu loitnud kõrgele üle avara
otsmiku; ta oli tormanud, noor, lõõmav, sõ-
demeid pilduv, ent siis ta hing oli murdunud
ning kõik ta ümber hämardus.

See oli olnud kord talvises videvireus, kui
keegi koju rükkiv noor leidis ta rinisena ja
külmununa hinge laakumas sügavas hangus
oma üti taga. Väru suutis naine vedada tolle
armetu inimolendi vanase suuri põlvepurule ning
katnud ta vanade üidepalakatega. Leides siit
küblemehese inimlikkust ja lahkust, too inimust
ja Jumalast küljatu küindus algelima vaistu-
ga penina oma häätegijasse. Viimane aga,
üdvik vana naine, leidnud tas abitu olendi,
jagasi temaga isegi palu oma rühoast linest.

Hilisõhtuil, südameri jäätunudult tõrkivat

külmalt ta siirdus lohisevail sammel pimedal linna-
veerel kõnitavate elamute sagara poole. Puruväri-
nult robas ta püü siinavert, kuni tundes jalge
all rahiuvad õlgi ta silmapilkult vajus maha,
ahmis kohmetunud kätega jalgele õlupuru, tõm-
bas mantlihõlmad koomale, mähkis pea vaipa
ning samal hetkel uinus. Magas raskelt, li-
ikumatusena ja elutuna.

Hord oli ta uni elatavaliselt põgus; ta viik-
lus ja väänles, nagu tõmbles ja laubab ilmnes
suuri, külmi higinarraid. Lingusalt kaja ta-
des kargas püsti, tegi paar tükivast sa m-
mu ja teotas nüs tinaraku, kõõgura pöö sa-
tu pehkinud seinapalku, ning pürikes meel-
tult näema, näris kuni jäi hingetunde ja
venitunud silmad. Süs süstus unseit ja ha-
kas keelema hangedes, asgajalt paisatu viie-
kavoid hirmatun karguse talisõnu, nüt et
lajatav väli. Kargas püsti sammel ümber
majakesse, paisatu sädeleval lumepuudrit tu-
tu tillunud aknaruutu hullemeelsete silma-
de pöövelde. Ta suust libises üdini tungis vii-
meu kaja tus, ning ta vajus kummuli lumme.
Hakkas talgenema. Kena. Kuhu õisel oli
mitaldatud jäälihti, itmus otimisel lange-
nud kallide juustekahvludega sumpaline nait-
nagu. Sõhu maas muutavat maani ja puna-
kalt värvunud lund, ta silmad ümardu-
sid õudunilt.

Hetke pärast ta põlvitas laiba kõrvet,
suured pisarad nõrgund püü kortsulini palguid
ja huuled põhised palverõnu. Nimeta inime-
ne oli läinud nändama kaugele, tundma-
tuile nadadele, kust üalgi ei pöörduta.

- Põhine -

Kui langevad lumehelbed.

Nagu kevade saabudes tekib inimesis igatsus minna välja vabasse loodusesse, välja püüavate müüride ja seinte vahelt, nü täidab su hinge seletamatu hõllandus väärseil laupäevaõhtuil, mil jätab sügavasse pimedusse tolle valgemuulise haidustempli, kus veedad oma õpingtunnid pikil, hämarail õhtupoolikul.

Raske tammevõrre rinni vajudes sa hingad kergendatult, ja hetkekski suist taanduvad tontlikkude kogudena määrinud raustad ja kortsuslehelised raamatud.

Lügun sihitult; valged, sulgkerged lumehelbed tantsisklevad mu silmade es, raugust kostub kirikurellade ühetooniline rumin. Peatun hetkeks, tundes end nü ürnildasena ja maha jäetuna. Süs haarab aju kujutelm valgustatud peosaalist; sääl tantsivad nad nüüd nägude õhetades ja silmade särades, ning hinge haarab suur rihetus- ja rahetsustunne, kuid ma olen kord nü tujukas.

Põrkan kokku rohustruu laternasüütajaga, kus asetab redelit roheline tulba najale, ning varsti löikub heli valgusjuga pimedusse. Süs lügun edasi all vanade, põliste puude ja meenutan ununema rippuvaid mälestisi.

Seisatun taas ja toetun vastu pehminud planku. Suured lumeräitsasid primestavad mu silmi ja ma ei märka harva möödujaid, unustan itegi, et nad võiksid mind märgata. Süs vaistlikult koban rõmedega mööda plangu krobelist pinda, kuhu langeb läbi raagus peete kerkvatut valgust, tunnen nõrka kritseldist, mida sinna kord roostetanud naelaga püüdnud jäädvustada. Ainult lühikene nimi, kuid see oli kord mu rõprou, seda nü igatsun ja igatsen praegugi, kuid meid lahutab rahaksa halli aastat ja lugemata kilomeetrite rida. Mäletan, kuid tundsin püüna

ja vaku, kui silm ei ei selitanud enam lühivak-
kannurätti.

Ühel õhtul, mil kõik lõhnas kevadet, tõmbasin
ümber mantli, ning lõngasin piki vana teed, kuma
võru üle pudeses õunapuu valgpehmet villa. Sääal
vilmanin maas nalla, ning jõudnud aeda püüdes
planguri ma kraapisin sinna tolle nime, olles
hetkekski rahuldatus. Sean, et see kaob ja pek-
sib vanal plangulaual, kuid pöövade jõomul
too nimi on jäädvustunud ka mu mällu.

On tõusnud tuul. Ta hulub ja keerutab
mulle näkku lund. Olen kaua mõtisklenud -
lühhaaval hakkavad tumenema majade valgus-
tatud aknad. Pöördun, et minna roju.

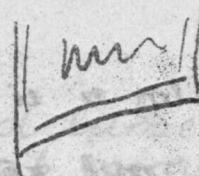
Lumehellete aeglase mäng on muutunud
toormitsevaks, nagu mu ekslevad mõttedki.

- Tanja. -

Kirjandusliku mõistatuse lahendus.

- 1) Hubel, 2) "õnnat inimest", 3) "bälg", 4) "Röövi-
tud tüvad", 5) "Ilias", 6) "Hirsimägi", 7) "Tarkle
ja Farizo", 8) Balzac, 9) Sudermann, 10) "Sesti
lipp", 11) "Norra", 12) Rutoff, 13) Anderson, 14)
Hauptmann, 15) Werther, 16) "Angerarsad",
17) Wandrat, 18) "Aavik", 19) "õnnit", 20) "Natura-
lism", 21) "Lenau", 22) "Alover", 23) "Noorusmaa",
24) "Edvard".

Sõnade nimised tähted kokku loetuna an-
navad meile: Henrik Ibsen, Rahvaavaamlane.

TV A

Ksu! Elli Tilk.

õrindab 13. abituriumi käesolevas „vide-
vikus“. Mängib pisut klaverit, tegeleb Muu-
sikaringis, millist tütlit seal kannab, või
millist rolli mängib - töimetustöö lõpul veel
täpsalt polenud teada. Ajal tihhti asju, mis
mõnikord nurjuvad, nii et resultaatiks on
konfliktid raasõppuritega. Viist veruga allakin-
jutatud rõpussõpingus, tütartlapuga elabituriumist,
kellega vedatakse kõik vabad hetked, suutmata
iingi õhtul koolist lahkuda.

Margus negatiivse tüübina A. Kitzbergi, "Lubadused"
Probleemid, mis A. Kitzberg üles seadnud oma kuuks
bidraamades, on pakkunud polemiseerimisõhku lu-
si. Avaldame alljärgneva kirjutise diskussiooni
korras, sest ei usu, et kõin videovõru Headeemia
õpilased näevad "Lubadused" peatitelises Margu-
ses negatiivset tüüpi. Kui käsitleti Kitzberg'i
draamasi klassiprogrammis, tekitas see ju väikest
sõnasõdaagi - nii siis, videovõrutarid - kaitsime Margu-
järgmise numbris!

Analüüsisides Marguse iseloomu, leiame kõige
rohkem valgustatuna tema tahtekindlustust ja
argust oma tahte ja soovi läbi viimisel. Tundub
mehelikkuse puudusena, kui kodu rajav, täiskasva-
nud mees hülgab oma tõsiselt armastatu vaid sel-
lepärast, et ta valitu ei meeldi vanemale. Ta
oli mees, kes armastusvõimas andis naisele lootusi,
kuid hiljem - tulles teotseda iseseisvalt ja otsus-
tavalt, - ta käitub ara poisikesena. Tal puudus
iseseisvus ja algatusvõime; kodus, kus elu juba
sindlaises noopaises oli seatud, saäl oskas ja
suutis temagi teotkuda, aga minna metka
Tünaga, kus puuduvad igasugused mõnusu-
sed ja mugarused - see tundus talle võimatuks.

Pannes Tüna hülgamise Marguse kainelt
mõtlemise arvele, küsime - kus oli ta kaine-
meelne, algatades vahetorda Tünaga, kuna ta
dis juba siis vanemate soovi. On sihiline pet-
mine anda naisele lootusi, lubadusi, mille täi-
tumuse võimatuses ollakse teadlik. Oletades, et
ta kavatses vanemate soovist ja vastuseisemisest
hoolimata abielluda Tünaga - kuhu kadus ta
julgeus siis otsustaval hetkel!? Võttis ta ju naise
endale, mitte vanemale, elas oma elu mitte va-
nemate, otsis oma õnne oma elust, mitte mingi-
sugusist häätigudest, meelthääd valmistades
vanemale.

KORRUVÕTTE võime oelda, et Margus oli tüüp-
milliseid tänapäevalgi leidub rüütlis ja Rellile
"tänu" sõlgneme, et leidub nii palju pettunud ja
aususse mitteuskuvaid tütarlapsi.

Hiri J. H. G.st „Videvikule“

On möödunud aeg, mil oli tooni andvaks koolielule
vairne idüll, mil igaüks teotses piir-tasa omaette,
ilma et keegi oleks saanud teada teise ideist või
„etteist“. Igaüks elas endale, tuupis endale, ja soori-
tas aina eksameid.

Ajaratta käik on kürenenud. On pea võimatuks
muutunud sammumine koos eluga õppuril, kes püüab
isegi kooliajal iga minutikest pühendada ainult enesele.
Ta jääb maha ja peabki jääma kaugelt taga ajast
ja seltskonnast, olgu see ka siis, kui otitakse ideaale
minevikust ja neid sealt leitakse, omegi ei saa aja-
ratust takistada veremisel. Iga üksize ajajärk,
iga väiksemgi ajavahemik muudab ja süvendab
inimlinge. Nähted korduvad, ent muutub seisukoht
nende suhtes.

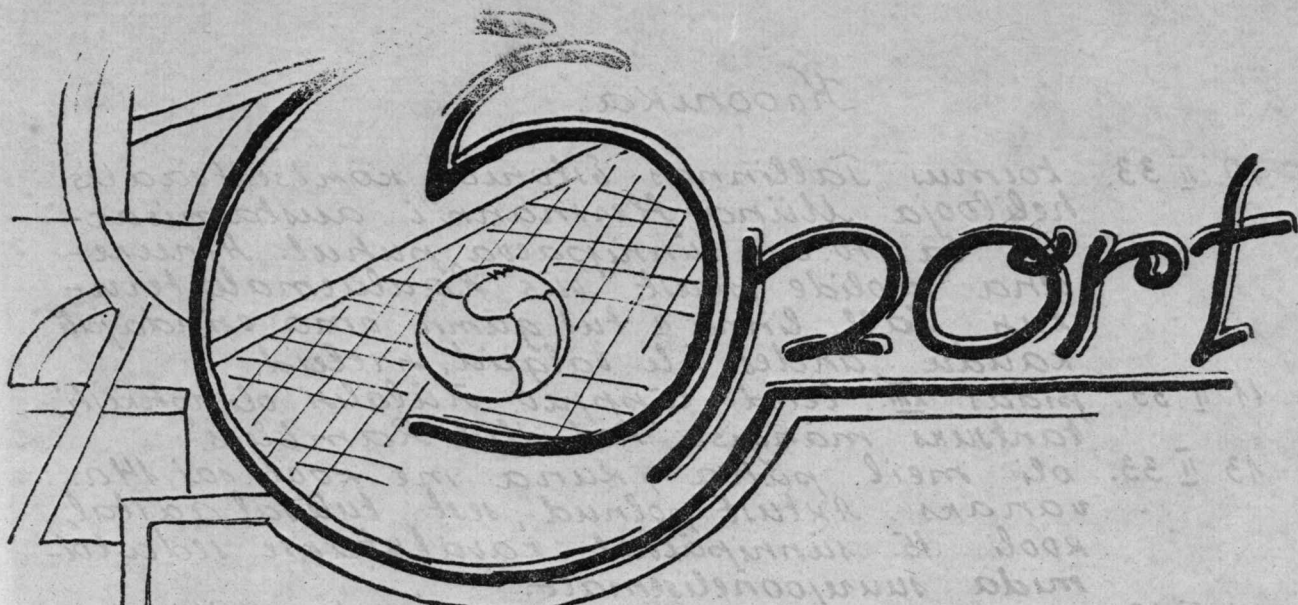
Alles aasta tagasi, lemmikud videviklased me
ei teadnud midagi teineteise kirjanduslikust tegevus-
est. Alles aasta eest ei võinud vast aimatagi
„bälmingu“ praegust olmasolu. Iga nüüd tun-
neme, nagu õhutaks meid mingi salapärase jõud
teineteisega mõttevahetusele nii ajakirjade, artikli-
te vahetamisega kui ka suulistest vestlustega.

Siis kohtasin teist armsa üllatusega mit-
meidki meie „Kirjandusliku Ringi“ teisel aasta-
päeval. Meigi nurjus teile anda seda, mida oli-
me kõigest hingest kavatsenud, loodame et te ei
unusta mid tulevikus, et te külastaks meid
edaspidi ikka ja ikka jälle. Tulevikult võib
oodata kõige paremat, mis ei loodaks siis meie-
gi, et meie, nooremad õed-vennad on agaramad
ja suudavad pakkuda oma külalile ka väärikamat.

Soojemaid tervitusi J. H. G.
„Kirjanduslikult Ringilt“

Tallinnas.

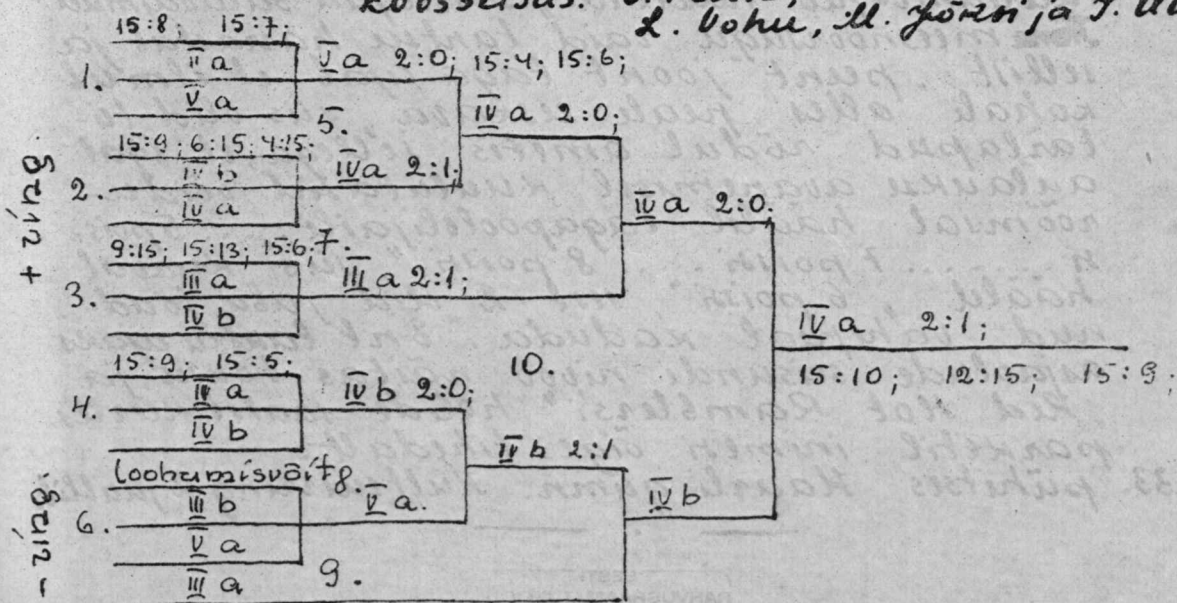
21. märtsil, 1933.a.

4. II 33. mängis Tall. lin. II. tüt. güm. B klass võrkpallis Tall. lin. vene tüt. güm. Mäng toimus poolfinaalis, meie naiskond kaotas; eelmisel võistlusel võideti sama naiskond.

11. II 33. mängis T. K. P. II esivõistluste sarjas finaalis meie güm. B naiskond vene tüt. güm. naiskonnaga ja tuli esimese pääkruusena "meisteriks". Nü tasus B naiskond A naiskonnaga kaotuse.

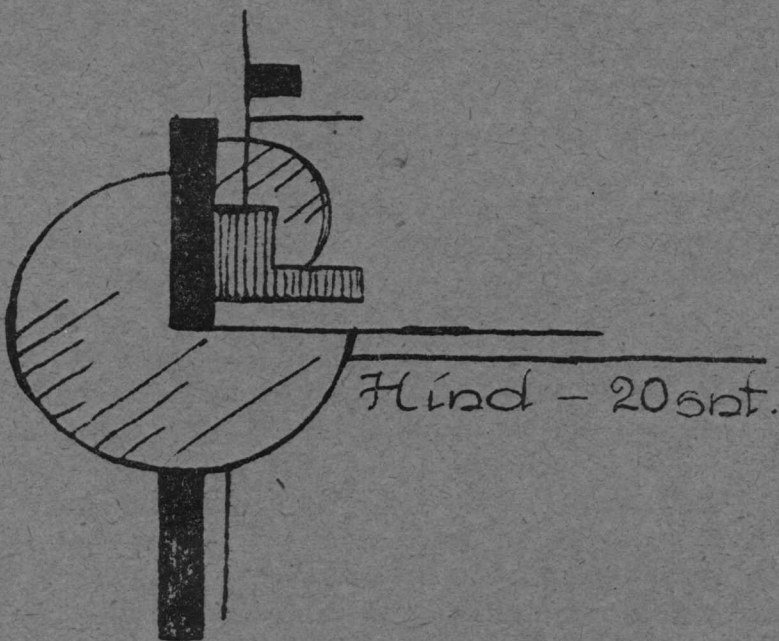
22. III 33. lõppesid sisevõistlused võrkpallis. Meistriks tuli IV a naiskond, koosseisus: O. Parts, S. Põrre, L. Linn, L. Vohu, M. Jõnn ja J. Uus.

Kroonika.

10. II 33. toimus Tallinnas Estonia kontsertsaalis helilooja Miina Hermann'i austamisaktus ka 70. a. sünnipäeva puhul. Ainukeksena koolide perest viis kaulumale tervitusi Tall. linna II. tütgüm. oma esindajate kaudu andes üle valgeid sireleid.
11. II 33. pidas III. lend lõpppeo. Hüüalari oli rohkelti, tantsuks mängis "Red Hot Ramblers."
13. II 33. oli meil päha, kuna me kool sai 14a. vanaks. Aktust polnud, sest tuleval aastal, kooli 15. sünnipäeval, kavatakse seda toimida suurujoonelisemalt.
14. II 33. suri me vene keele õpetaja pr. Vera Meipuu. Pr. Meipuu puudus koolist juba kauemat aega, teda asendas pr. Hotkas. Matmisest võttis osa kolm keelt klassi.
23. II 33. toimus Muusika- ja Kultuuriringi korraldusel Vabariigi ahtus. Hõneles pr. Mitt. Prale Vabariigi hüünni lahkumise, et puhata kolm päeva.
4. III 33. korraldas lastevanemate Komitee peo. Bekava oli "kombiinitud" vanadest ettekannetest. Enam fuuroori tekitas teitkordisel etendusel olevahtuuriumi-peo näidend. Hhstajad salavaimud. Hhameesnoowugu vaid tantsu hanastab ja sellist "peent" joont taga ajab et ilmub kohale alles peale uskava, siis olid tütarlapud rõdul ametis sellega, et igal aulauku avanemisel kuulutatakse võiduroomsal häälel tagapoololijaile: "... 5 poisni ... 7 poissi ... 8 poissi" siis kurval häälel "6 poissi", sest 2 olid juba jõudnud vahetpeal kaduda. Ent tantsu ajaks asjaolude seisundi riipoo näitas tõusua ja "Red Hot Ramblersi" helide saatel kerles parketil inimeri õige tihedalt.
19. III 33. pühitses Kaarli güm. Kultuuriring 2. juulist.

Flind - 20 snt.